DE L'AMOR PER LA PARAULA:
Estudis en homenatge al professor José Enrique Gargallo Gil
2026, pp. 21–49, https://memoriadelcor.org

SEMBLANÇA BIOBIBLIOGRÀFICA

Maria-Reina BASTARDAS i RUFAT & Joan FONTANA i TOUS
Universitat de Barcelona

Diversos són els homes i diverses les parles,
i han convingut molts noms a un sol amor.
Salvador Espriu, *La pell de brau* (Poema XXX)

José Enrique Gargallo Gil, fill d'Araceli Gil i Enrique Gargallo, va néixer al número 7 de la Calle de la Portera a Puebla de Arenoso (Alt Millars, Castelló) el dimarts 17 de maig de 1960 (quart minvant). Ja de ben menut, el també dimarts, 2 de juliol de 1963 (quart creixent), la seva família es va traslladar al número 12 del carrer Petritxol, que, per la seva estretor, li evocava els carrers del seu poble nadiu. D'aquest emblemàtic racó barceloní, en guarda entranyables records d'infantesa, com ara la dolçor de la xocolata amb xurros de La Pallaresa o bé el seu primer contacte amb el català, la llengua que parlaven l'Arús i d'altres companys de jocs de carrer. Va cursar el parvulari a la veïna escola de l'església del Pi, la primària als Col·legis Calassanci del Carrer Ample i Miguel de Cervantes del Carrer Mallorca (El Clot), el batxillerat als Salesians de la Meridiana i el COU a l'Institut Sant Josep de Calassanç.

Seguidament, va començar Filologia Hispànica a l'Edifici Històric de la Universitat de Barcelona, on els cursos 1980-81 i 1981-82 el van marcar decisivament; els professors Ramón Cerdà, Ernesto Carratalá i Joan Veny, cadascun des d'una perspectiva diferent, li van fer descobrir la Lingüística Romànica. Tot just el curs següent va començar a impartir l'assignatura homònima en el marc de l'enyorat Pla d'Estudis que s'acabava d'implantar en aquell moment.

Sota la direcció de Joan Veny va emprendre la redacció de la tesi de llicenciatura sobre *El habla de Puebla de Arenoso (Bajo Aragón). Peculiaridades y afinidades* (setembre de 1982; revisada i publicada com a llibre el 2024) i, a continuació, la tesi de doctorat, intitulada *Una encrucijada lingüística entre Aragón, Valencia y Castilla: el Rincón de Ademuz* (juny de 1987; publicació el 2004), basada en les corresponents enquestes *in situ* i redactada en llargues tardes de treball al pis patern de l'esquerra de l'Eixample amb la immancable presència sempre amatent de la abuela Presentación.

Del juliol del 1988 fins al juliol del 1989 va fer una pausa obligada en la seva carrera acadèmica per realitzar el servei militar a Ceuta, una estada durant la qual, entre moltes tasques prescindibles, va llegir d'amagatotis el *Quijote* o les poesies de Juan Ramón Jiménez amb una lot a la llum de la lluna durant certes guàrdies. Un esdeveniment més faust que la breu carrera militar del *cabo* Gargallo va ser el casament amb Carmen Pla a Rossell (Baix Maestrat, Castelló) el dissabte 5 de setembre de 1992 (quart creixent), coronat pel naixement de dues filles, dues com les nines dels ulls, l'Emma (el dissabte 29 de juliol de 1995, quart creixent), i l'Aurora a les portes del 2000 (el divendres 31 de desembre de 1999, quart minvant).

* * *

L'artista libanesa Mona Hatoum a l'obra *Map (clear)* (2021) reconstrueix un mapamundi amb bales de vidre que no estan enganxades al terra ni tampoc entre si, de manera que qualsevol vibració dels visitants o de l'ambient n'altera unes fronteres que es demostren en continu moviment. En aquest sentit, Gargallo s'ha fet sempre seus els mots de José Luis Sampedro «Mis fronteras son todas trascendibles», i, no endebades, la dialectologia, però particularment les singularitats de les cruïlles, els enclavaments i les fronteres lingüístiques han estat una constant en la seva tasca investigadora, des de la tesi de llicenciatura fins a l'actualitat. Es pot dir que, avui en dia, en José Enrique Gargallo és indubtablement un referent en les fronteres lingüístiques de tota la península Ibèrica. Entre moltes d'altres realitats, s'ha ocupat dels parlars xurros o de *a fala dos tres lugaris* (Valverde del Fresno, Eljas i San Martín de Trevejo, a la província de Càceres). Conductor infatigable, amb el seu cotxe ha recorregut de dalt a baix les diverses fronteres romàniques, entrevistant subjectes que han acabat esdevenint amics i que l'han fet partícip de llur vida i de diverses celebracions (com ara, del recurrent romiatge per Pentecosta entre Sesga i Mas del Olmo al Racó d'Ademús).

La seva recerca no es limita a la dialectologia peninsular, sinó que, com a membre destacat de l'ALiR (*Atlas Linguistique Roman*), ha col·laborat en la redacció de diversos volums, tot prenent part en els diferents col·loquis organitzats arreu de la

Romània, de Santiago de Compostel·la a Baia Mare, ciutat del nord de Romania (Maramureş), on a finals de setembre de 2016 va fer cap des de Barcelona amb el seu flamant Qashqai blanc, acompanyat per Manuel González i Joan Fontana, en un impagable viatge quixotesc (amb parada i fonda a la friülana Remanzâs), en el decurs del qual la *koiné* fou la llengua de Rosalía de Castro.

A partir de la dialectologia, es va començar a interessar per l'estudi dels refranys, com demostra la seva comunicació «Un caso particular de interferencia lingüística: la adopción/adaptación de refranes de sello valenciano en territorio lingüístico castellano-aragonés», presentada el 1989 al XIXè Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romànica celebrat a Santiago de Compostel·la. De seguida va veure les oportunitats d'estudi que oferien els refranys del calendari i meteorològics en els diversos romanços. Així doncs, la comunicació «*Santa Lucia, la notte più lunga che ci sia*. El calendario de refranes (en torno al solsticio de invierno) y la serie romance de Santa Lucía», exposada el 1995 al XXIè Congrés Internacional de Lingüística i Filologia Romànica de Palerm, és la primera d'una llarguíssima sèrie d'estudis dedicats a aquest tipus de parèmies. D'altra banda, al voltant d'aquest tema, va ser l'investigador principal de tres projectes ministerials consecutius: *BADARE* (Base de datos sobre refranes del calendario y meteorológicos en la Romania) (2005-2008), *Ampliación de BADA*RE (2009-2011) i *ParemioRom* (Paremiología romance: refranes meteorológicos y territorio) (2012-2014). Resultat d'aquests projectes, és la base de dades *ParemioRom*, consultable a través de l'adreça <https://stel.ub.edu/paremio-rom/ca>, que permet cerques combinades segons múltiples criteris (cronologia, fenòmens meteorològics i molts d'altres) en un corpus de més de 13.000 refranys de tota la Romània i que segueix sent una obra de consulta imprescindible per a la paremiologia romànica, com palesa la vasta producció científica de José Enrique Gargallo.

L'any 2014, va ser escollit membre corresponent de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans (IEC) i numerari el 2016. En el marc d'aquesta institució, des de 2020 exerceix de codirector, juntament amb Joan Veny, de la prestigiosa revista *Estudis Romànics*. Així mateix, hi ha dirigit el projecte de digitalització de l'*Onomasticon Cataloniae* (<https://oncat.iec.cat/>), el darrer gran llegat de Joan Coromines (homenot a qui Gargallo ha dedicat diversos actes d'homenatge), i el projecte de recerca *Del Diccionari Aguiló al Diccionari Fabra*.

Professor carismàtic de mena i, al mateix temps, d'allò més accessible per als alumnes, va aconseguir la titularitat el 1988 i la gruada càtedra en Lingüística Romànica l'1 de juny de 2017, una significativa manera de tancar el cercle acadèmic, ja que aquell mateix dia, però trenta anys abans, havia obtingut el títol de doctor.

Amb el seu tarannà, que combina coneixements, humanitat i un devessall d'habilitats comunicatives, no és estrany que hagi actuat com a divulgador cultural en diversos mitjans; entre aquestes aportacions, hi destaca una intervenció setmanal sobre etimologia en el programa de RTVE *Para Todos la 2* (de setembre de 2011 a desembre de 2014).

Per sort, en José Enrique sempre està per romanços. Com a parlant de diverses llengües romàniques (castellà, català, italià, gallec, portuguès o francès) i coneixedor de les distintes realitats que componen el mosaic de la Romània, darrerament, s'ha interessat en els processos d'adaptació de romanesos establerts en diferents àrees lingüístiques d'Espanya, com Rossell, Olocau del Rei (els Ports) o Cangas del Narcea (Astúries).

Gargallo ha estat un incansable organitzador de congressos, seminaris i jornades sobre varietats romàniques, paremiologia, etnografia i folklore, o les multidisciplinàries *Mirades de la ciència sobre el temps*, que van culminar amb la publicació del llibre homònim el 2019. També ha pres la iniciativa en la celebració de múltiples homenatges a mestres, col·legues o destacats romanistes; igualment, ha apadrinat el doctorat honoris causa de José Antonio Pascual a la Universitat de Barcelona. Per aquest i molts d'altres motius, resulta ben escaient dedicar aquest volum d'homenatge a un fervent defensor d'una causa perdible, no pas perduda, com la nostra estimada Filologia Romànica.

* * *

Aquesta bibliografia s'ha ordenat per sis grans temes: 1) Llengües i dialectologia hispàniques. Fronteres lingüístiques, 2) Altres espais romànics i lingüística romànica en general, 3) Paremiologia, 4) Cultura popular, 5) Lexicologia i lexicografia. L'obra de Joan Coromines i 6) Toponímia i antroponímia. Completen aquest elenc dos apartats finals: 7) Tasques com a editor i 8) Tesis dirigides. Tanmateix, se n'han exclòs les ressenyes, notes necrològiques i altres semblances, així com alguns textos menors.

1. LLENGÜES I DIALECTOLOGIA HISPÀNIQUES. FRONTERES LINGÜÍSTIQUES

1986

«Problemes en la interpretació d'algunes afinitats lèxiques entre el valencià i els parlars xurros», dins *Actes del VII Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes*

(Tarragona – Salou, 1-5 octubre 1985). Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 647-658.

1989

«Alguns aspectes fonètics en l'adaptació dels valencianismes als parlars 'xurros'», dins *Actes del Segon Congrés Internacional de la Llengua Catalana (1986)*, vol. VIII. València: Institut de Filologia Valenciana, p. 487-497.

1990

«Aspectos metodológicos en la elaboración del ALDC (*Atlas Lingüístic del Domini Català*)», *Revista de Filología Románica*, 7, p. 175-190.
Disponible a Internet:
https://revistas.ucm.es/index.php/RFRM/article/download/RFRM9090110175A/12857/13784.

1994

«San Martín de Trevejo, Eljas y Valverde del Fresno: una encrucijada lingüística en tierras de Extremadura (España)», dins *Actas do Encontro Regional da Associação Portuguesa de Linguística*. Lisboa: Edições Colibrí / Câmara Municipal de Palmela, p. 55-87.

1995

«De fronteras lingüísticas peninsulares: paralelismos, afinidades, peculiaridades», *Lletres Asturianes*, 57, p. 23-40. Disponible a Internet: https://lletresasturianes.alladixital.org/index.php?px=articulu&cod=276

1996

«La 'fala de Xálima' entre los más jóvenes: un par de sondeos escolares (de 1991 y 1992)», dins *Actas del Congreso Internacional Luso-Español de Lengua y Cultura en la Frontera*, vol. 1. Cáceres: Universidad de Extremadura, p. 333-356.

«Valverdeiro(s), lagarteiro(s), mañego(s): A propósito de las hablas (y las gentes) fronterizas de Valverde del Fresno, Eljas y San Martín de Trevejo», dins *Actas do IV Congreso Internacional da Lingua Galego-Portuguesa na Galiza*. La Coruña: Associaçom Galega da Língua, p. 57-77.

1999

«El aragonés en su contexto romance», dins *Estudios y rechiras arredol d'a luenga aragonesa y a suya literatura*. Huesca: Instituto de Estudios Altoaragoneses, p. 11-29.

«O catalán de Aragón», dins Fernández Rei, Francisco / Santamarina, Antón (ed.): *Estudios de sociolingüística románica. Linguas e variedades minorizadas*. Santiago de Compostela: Universidad de Santiago de Compostela, p. 235-276.

Las hablas de San Martín de Trevejo, Eljas y Valverde del Fresno. Trilogía de los tres lugares. Mérida: Junta de Extremadura.

2000

«Recorrido por la diversidad lingüística de las tierras de España». *Cultura e intercultura en la enseñanza del español como lengua extranjera*. Disponible a Internet: https://web.archive.org/web/20110720073320/https://www.ub.edu/filhis/culturele/gargallo.html

«¿Se habla gallego en Extremadura? Y otras cuestiones, no menos delicadas, sobre romances, tierras y gentes peninsulares de frontera (con sus nombres)», dins Salvador, Antonio / García, María Dolores / Carrasco, Juan (ed.): *Actas del I Congreso sobre A Fala*. Mérida: Junta de Extremadura, p. 53-73.

«Las variedades iberorromances: una historia lingüística de trasvases», amb Torres, Antonio, *Anuari de Filologia (UB)*, XXII-10, p. 17-25.

2001

«El habla del Rincón de Ademuz, una variedad castellano-aragonesa en territorio valenciano», *Ababol*, 28, p. 27-34. Disponible a Internet: https://raco.cat/index.php/Ababol/article/view/402381/496152.

«Aranés, mirandés, ¿valego? Tres enclaves romances de fronteira, tres retos de supervivencia e preservación da identidade na Europa do novo milenio», *A Trabe de Ouro*, 47, p. 349-363.

«La frontera lingüística catalano-aragonesa, el Aragón fronterizo de lengua catalana y otros romances de frontera», *Revista de Filología Románica*, 18, p. 189-211. Disponible a Internet:
https://revistas.ucm.es/index.php/RFRM/article/download/RFRM0101120189A/11052/11979.

2002

«Dues menes de frontera (lingüística i administrativa), diversos models de parlars (i de parlants) xurros fronterers», *Caplletra. Revista Internacional de Filologia*, 32, p. 127-141. Disponible a Internet:
https://raco.cat/index.php/Caplletra/article/view/284257/372196.

«Ecologia i caracterització dels parlars xurros», dins *Estudis del valencià d'ara: actes del IV Congrès de Filologia Valenciana del 20 al 22 de maig de 2000 en homenatge al Doctor Joan Veny*. València: Denes Editorial, p. 173-191.

2004

«España plurilingüe. La diversitat lingüística i la diversitat dels lingüistes», dins Pradilla, Miquel Àngel (ed.): *Calidoscopi lingüístic. Un debat entorn de les llengües de l'Estat*. Barcelona: Octaedro, p. 25-51.

Habla y cultura popular en el Rincón de Ademuz. Madrid: Consejo Superior de Investigaciones Científicas.

«Frontera y fronteras en romance», *Anuari de Filologia (UB)*, XXVI (Secció G-14), p. 51-63.

2006

«D'un temps, d'un romanç. L'aragonès en la seua història recent», dins Ferrando, Antoni / Nicolás, Miquel (ed.): *La configuració social de la norma lingüística a l'Europa llatina*. Alacant: Institut Interuniversitari de Filologia Valenciana, p. 375-398.

2007

«Gallego-portugués, iberorromance. La fala en su contexto románico peninsular», *Limite. Revista de Estudios Portugueses y de la Lusofonía*, 1, p. 31-49. Disponible a Internet: https://dialnet.unirioja.es/servlet/articulo?codigo=2976317.

2009

«Fronteras y enclaves en la Romania. Encuadre romance para la fala de Xálima», *Limite. Revista de Estudios Portugueses y de la Lusofonía*, 3, p. 27-43. Disponible a Internet: https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/3216344.pdf.

«Evolución de variedades regionales y urbanas en la Romania: Iberorromania / Geschichte von regionalen Varietäten und Stadtsprachen in der Romania: Iberoromania», amb Torres, Antonio, dins Ernst, Gerhard / Glessgen, Martin-Dietrich / Schmitt, Christian / Schweickard, Wolfgang (ed.): *Romanische Sprachgeschichte / Histoire Linguistique de la Romania*, 3. Berlín / New York: Walter de Gruyter, p. 2566-2574.

2010

«Els parlars castellanoaragonesos de l'interior valencià», *De Lingua Aragonensi*, 6, p. 41-62.

«Una mirada romànica als parlars xurros», dins Casanova, Emili (ed.): *Els altres parlars valencians. I Jornada de Parlars Valencians de Base Castellano-aragonesa*. València: Denes Editorial, p. 247-268.

2011
«Fronteras romances en la Península Ibérica», dins Andrés Díaz, Ramón de (ed.): *Lengua, ciencia y fronteras*. Uviéu: Ediciones Trabe / Universidá d'Uviéu [Anexos de *Revista de Filoloxía Asturiana*, II], p. 35-67.

2013
«Les terres de llengua catalana a la llum d'un parell d'obres imprescindibles dins la catalanística i la romanística», dins el monogràfic *Els Països Catalans. Assaig / Les Pays catalans. Essai*, a *Mirmanda: revista de cultura*, 8. Lleida: Pagès Editors, p. 36-42. Disponible a Internet: https://www.raco.cat/index.php/Mirmanda/article/download/289428/422900.

«Valencianitats diverses i diversitat romànica. La terra, la parla i la gent», dins Casanova, Emili / Aparicio Guadas, Pep (ed.): *Camins, terres i paraules. II Jornades sobre els parlars valencians de base castellano-aragonesa*. València: Denes Editorial, p. 367-383.

2014
«Romances de fronteira na Península Ibérica», dins Sousa, Xulio / Romero, Marta / Álvarez, Rosario (ed.): *Lingua e identidade na fronteira galego-portuguesa*. Santiago de Compostela: Consello da Cultura Galega, p. 261-283.

2016
«Díceres y decires. Diferencias y similitudes en los verbos de la segunda y de la tercera conjugación (*-er*, *-ir*) entre gallego y castellano», amb Álvarez, Xosé Afonso, dins Domínguez Vázquez, María José / Kutscher, Silvia (ed.): *Interacción entre gramática, didáctica y lexicografía. Estudios contrastivos y multicontrastivos*. Berlín: De Gruyter, p. 223-237.

2018
«*Mis fronteras son todas trascendibles*. Novas miradas sobre romances peninsulares de fronteira», dins Alén Garabato, Carmen / Brea, Mercedes (ed.): *Limba noastră-i o comoară... Estudos de sociolingüística románica en homenaxe a Francisco Fernández Rei*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela, p. 325-336.

2021
«La fala de Xálima, encrucijada lingüística entre el ámbito gallegortugués y el castellanoleonés (extremeño)», dins Giralt Latorre, Javier / Nagore Laín, Francho (ed.): *El 'continuum' románico. La transición entre las lenguas románicas, la intercomprensión y las variedades lingüísticas de frontera*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza, p. 73-101.

«Las hablas churras: castellano-aragonés al calivo del valenciano», dins Giralt Latorre, Javier / Nagore Laín, Francho (ed.): *El 'continuum' románico. La transición entre*

las lenguas románicas, la intercomprensión y las variedades lingüísticas de frontera. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza, p. 161-191.

«Os tres lugares (Cáceres) e El Rebollar (Salamanca). Fala, palra e turismo», dins Devilla, Lorenzo / Galiñanes Gallén, Marta (ed.): *Lingue minori e turismo. Aspetti linguistici, sociolinguistici e turismo*. Cagliari: Arkadia, p. 33-45.

2023
«Paisaje lingüístico de mi Rincón (cuarenta años después)», *Ababol*, 31 (91), p. 4-10.

«Retrato contemporáneo de mis fronteras romances peninsulares», dins Álvarez Pérez, Xosé Afonso / García Sánchez, Jairo Javier / Sánchez Izquierdo, Irene (ed.): *Frontera España - Portugal: personas, pueblos y palabras*. València: Tirant Lo Blanch Humanidades, p. 427-449.

2024
«Los procesos de normativización ortográfica del aranés y del mirandés como posible espejo para la *fala de Xálima*, con otras consideraciones desde una mirada romance», *Limite. Revista de Estudios Portugueses y de la Lusofonía*, 18, p. 91-97. Disponible a Internet:
https://revista-limite.unex.es/index.php/limite/article/view/2447/2166.

El habla de Puebla de Arenoso. Castelló: Universitat Jaume I.

2. ALTRES ESPAIS ROMÀNICS I LINGÜÍSTICA ROMÀNICA EN GENERAL

1983
«La realización superficial del sujeto en español, polaco e inglés», amb Koniecna-Twardikowa, Jadwiga, dins *Actas del Primer Congreso Nacional de Lingüística Aplicada (14-17 abril de 1983, Universidad de Murcia)*. Madrid: A.E.S.L.A., p. 229-234.

1984
«Algunas consideraciones sobre las leyes fonéticas en el marco de la aportación de los neogramáticos», *Patio de letras. Revista de Filologia i Literatura*, 6, p. 7-15.

1989
Guía de lingüística románica. Barcelona: Promociones y Publicaciones Universitarias.

1990
«La lengua francesa en su contexto románico», *Anuari de Filologia (UB)*, 13-1, p. 9-24.

1993
«Erosión fonética e implicaciones fonológicas: el caso del francés en su contexto románico», dins Hilty, Gerold (ed.): *Actes du XXème Congrès International de Linguistique et Philologie Romanes (Université de Zurich, 6-11 avril 1992)*, vol. 3. Tübingen: Francke, p. 105-112.

1994
Les llengües romàniques. Tot un món lingüístic fet de romanços. Barcelona: Editorial Empúries.

1999
«Unha encrucillada pirenaica: a variedade occitana do Val de Arán», dins Fernández Rei, Francisco / Santamarina, Antón (ed.): *Estudios de sociolingüística románica. Linguas e variedades minorizadas*. Santiago de Compostela: Universidad de Santiago de Compostela, p. 319-340.

2001
«Les llengües romàniques (quines i quantes) segons la romanística de l'últim terç de segle», dins Cornellà, Jordi / Juher, Cristina (ed.): *Els models lingüístics d'Europa*. Girona: Servei de Publicacions de la Universitat de Girona, p. 13-55.

2005
«El aranés en el Valle de Arán», dins Bando, Shoji / Asaka, Takekazu (ed.): *La diversidad de lenguas en España y Portugal*. Tokio: Ed. Dougakusha [Traducció literal del títol de l'article, escrit en japonès], p. 183-201.

2007
«Occitan ena Val d'Aran: aranés», *Revista Occitana*, 5, p. 49-68. Disponible a Internet: https://diposit.ub.edu/server/api/core/bitstreams/3ab2ca3a-7495-45ca-b44a-d4f2152330d8/content.

Manual de lingüística románica, amb Bastardas, Maria-Reina (ed.). Barcelona: Editorial Ariel.

2011
«Fronteres i llengües, Europa i el món romànic», dins Jané, Òscar / Forcada, Eric (ed.): *L'afrontera [sic]. De la dominació a l'art de transgredir*. Catarroja / Figueres / Perpinyà: Editorial Afers, p. 81-93.

2012
«Desde mi descubrimiento de la lingüística románica», dins Timotin, Emanuela / Colceriu, Ştefan (ed.): *De ce am devenit lingvist. Omagiu academicianului Marius Sala*. Bucarest: Univers Enciclopedic Gold, p. 135-140.

2024
«De Romania a Rossell. Una semblança sobre els rossellans d'origen romanès en el darrer quart de segle», *Dialectologia*, 13, p. 233-260. Disponible a Internet: https://www.edicions.ub.edu/revistes/dialectologiaSP2024b/documentos/2000.pdf

«Romanicitat de l'occità», *Estudis Romànics*, 46, p. 337-343. Disponible a Internet: https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000485/00000030.pdf .

3. PAREMIOLOGIA

1993
«Un caso particular de interferencia lingüística: la adopción/adaptación de refranes de sello valenciano en territorio lingüístico castellano-aragonés», dins Lorenzo, Ramón (ed.): *Actas do XIX Congreso Internacional de lingüística e filoloxía románicas*, vol. 4. Santiago de Compostela: Fundación Pedro Barrié de la Maza, p. 411-423.

1994
«Contribució a un calendari de refranys de Rossell (Baix Maestrat)», amb Pradilla, Miquel Àngel, *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes/XXXIII. Miscel·lània Germà Colón*, vol. 6. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 195-221.

1996
«De meteorologia i astronomia populars: mostra de refranys de Rossell (Baix Maestrat)», amb Pradilla, Miquel Àngel, *Boletín de la Sociedad Castellonense de Cultura*, 72, p. 373-386.

1998
«*Santa Lucia, la notte più lunga che ci sia*: el calendario de refranes (en torno al solsticio de invierno) y la serie romance de Santa Lucía», dins Ruffino, Giovanni (ed.): *Atti del XXI Congresso Internazionale di Linguistica e Filologia Romanza (Università di Palermo, 18-24 settembre 1995)*, vol. 5. Tübingen: Max Niemeyer Verlag, p. 357-366.

«Santa Llúcia al calendari romànic de refranys (i altres menuderies)», *Butlletí Interior de la Societat d'Onomàstica*, 74, p. 3-26. Disponible a Internet: https://raco.cat/index.php/BISO/article/view/412074/507063.

2002

«*Per Santa Llúcia, un pas de puça*. Crecer y decrecer de los días, refranes del calendario, *Romania continua*», *Estudis Romànics*, 24, p. 109-137. Disponible a Internet: https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000011/00000048.pdf.

«*Ya entra el sol por las umbrías*. Altura y proyección del sol en el calendario romance de refranes», amb Correas, Miguel, *Paremia*, 11, p. 21-30. Disponible a Internet: https://diposit.ub.edu/server/api/core/bitstreams/428bed59-ed70-42b6-901b-edf0b97d2e9a/content.

«La cultura popular del Rincón en el espejo del refranero», *Ababol*, 32, p. 28-35. Disponible a Internet: https://raco.cat/index.php/Ababol/article/view/402337/496077 .

«*Pel juny, la falç al puny*. Representació catalana dins un calendari romànic de refranys», *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes/XLV. Miscel·lània Joan Veny*, vol. 1. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 147-170.

2003

Calendario romance de refranes, amb Correas Martínez, Miguel. Barcelona: Publicacions i Edicions UB.

«*Per San Michele, l'uva è come il miele*. Racimo de refranes romances de San Miguel», dins Caprini, Rita (ed.): *Parole romanze per Michel Contini*. Alessandria: Edizioni dell'Orso, p. 165-176.

«*Més ençà o més enllà, la Quaresma en març caurà*. Refranes romances del mes de marzo», *Paremia*, 12, p. 41-54. Disponible a Internet: https://cvc.cervantes.es/lengua/paremia/pdf/012/004_gargallo.pdf.

2004

«Contribución asturiana a un calendario romance de refranes», *Lletres Asturianes*, 85, p. 97-109. Disponible a Internet: https://lletresasturianes.alladixital.org/index.php?px=articulu&cod=134.

«Dos de febrero. Refranes romances de la Candelaria y meteorología popular», *Paremia*, 13, p. 109-124. Disponible a Internet: https://diposit.ub.edu/server/api/core/bitstreams/3e7a9102-29ee-4f00-966b-8c9547d28a0e/content.

2006

«*Quan surt la ratlla de Sant Martí*... Refranes romances del arco iris, meteorología y cultura popular», *Quaderni di Semantica*, XXVII-1-2, p. 301-319.

2007

«Refráns do calendario. O galego no seu contexto romance», dins González, Helena / Lama, M. Xesús (ed.): *Actas do VII Congreso Internacional de Estudos Galegos. Mulleres en Galicia. Galicia e os outros pobos da Península ibérica (Barcelona 28-31 de maio de 2003)*. Sada: Ediciós do Castro / Asociación Internacional de Estudos Galegos (AIEG) / Filoloxía Galega (Universitat de Barcelona), p. 791-801.

«Refranes meteorológicos del benasqués en su contexto romance», *De Lingua Aragonensi*, 3, p. 41-56.

«*La lluna setembrina, set llunes endevina*. Refráns meteorolóxicos con lúa na Romania», dins Conde Tarrío, Germán (ed.): *El componente etnolingüístico de la Paremiología / The ethnolinguistic Component of Paremiology*. Cortil-Wodon: Éditions Modulaires Européennes (E.M.E.), p. 117-134.

«*Alba ròya pel maitino*... Refranys del calendari i meteorològics al DECat de Joan Coromines», *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes/LV. Homenatge a Joseph Gulsoy*, vol. 3. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 197-214.
«*Garda o teu saio para maio*. Consellos de abrigo no calendario romance de refráns», *Cadernos de Fraseoloxía Galega*, 9, p. 95-112. Disponible a Internet: https://www.cirp.gal/pub/docs/cfg/cfg09_05.pdf>

«El refranero, espejo de la cultura local», *Ababol*, 49, p. 31-33.
Disponible a Internet:
https://raco.cat/index.php/Ababol/article/view/399991/493349.

2008

«*San Raimundo trae la golondrina del otro mundo*. Golondrinas y ciclo estacional en el calendario romance de refranes», *Critica del Testo*, XI-1-2, p. 345-358.

«Los refranes meteorológicos en aragonés, en el marco de la paremiología románica», *Alazet. Revista de Filología*, 20, p. 11-31. Disponible a Internet: https://revistas.iea.es/index.php/ALZ/article/view/293.

«*Març, març*ot*; abril, abrilet*. Refranys meteorològics i cultura popular a les Terres de l'Ebre», dins Pradilla, Miquel Àngel (ed.): *Art i lletres a les comarques de la diòcesi de Tortosa*. Benicarló: Onada Edicions, p. 243-258.

«*Sa monja l'encén i es frare l'apaga*. Refranys meteorològics de Mallorca al *Calendari* de Sanchis Guarner», dins Riquer, Isabel de (ed.): *Miscel·lània Gabriel Oliver Coll*. Barcelona: Promociones y Publicaciones Universitarias (PPU), p. 127-139.

«Líneas metodológicas de BADARE (Base de datos sobre refranes del calendario y meteorológicos en la Romania)», amb Torres Torres, Antonio / Franco Anchelergues, Vicente, dins Olza Moreno, Inés / Casado Velarde, Manuel / González Ruiz, Ramón (ed.): *Actas del XXXVII Simposio Internacional de la Sociedad Española de Lingüística*. Pamplona: Servicio de Publicaciones de la Universidad de Navarra, p. 207-215. Disponible a Internet: https://dadun.unav.edu/server/api/core/bitstreams/7b23e011-4fbe-4f2f-9d16-36e405ff2e2d/content.

«Tendencias actuales en la investigación paremiológica catalana», dins Sevilla Muñoz, Julia / Crida Álvarez, Carlos Alberto / Zurdo Ruiz-Ayúcar, María I. Teresa (ed.): *Estudios paremiológicos. I. La investigación paremiológica en España. II. Los refranes y El Quijote*. Atenas: Ta kalós keímena, p. 52-77.

2009

«*Octubre vinatero, padre del buen enero*. Personificación de los meses en el calendario romance de refranes», dins Arnavielle, Teddy / Camps, Christian (ed.): *Discours et savoirs sur les langues dans l'aire méditerranéenne*. París: L'Harmattan, p. 303-319.

«*Cielu empedráu, suelu moyáu*. Asturiano y romance, literatura popular y refranes meteorológicos», dins Ramos Corrada, Miguel (ed.): *Actes del II Conceyu Internacional de Lliteratura Asturiana (CILLA). Uviéu 5-6-7 y 8 de payares de 2007*. Uviéu: Academia de la Llingua Asturiana, p. 161-173.

«*Cel rogent, pluja o vent*. Refranys meteorològics en català i dins la Romània», dins Kálmán, Faluba / Szijj, Ildikó (ed.): *Actes del XIV Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (Universitat Eötvös Loránd. Budapest, 4-9 de setembre de 2006)*, vol. II. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 47-72.

«Refranys meteorològics del Matarranya. De Lo Molinar a BADARE», dins Moret, Hèctor (ed.): *Llengües i fets, actituds i franges. Miscel·lània de treballs etnològics, filològics i lingüístics oferts a Artur Quintana i Font*. Calaceit: Instituto de Estudios Turolenses (CSIC), p. 165-185.

«Caracterización popular de febrero en la paremiología romance a partir de los materiales del proyecto BADARE», amb Torres Torres, Antonio, *Paremia*, 18, p. 141-152. Disponible a Internet: https://cvc.cervantes.es/lengua/paremia/pdf/018/013_gargallo-torres.pdf.

2010

«Il progetto BADARE. Proverbi meteorologici e territorio», amb Iannàccaro, Gabriele, *Bollettino dell'Atlante Linguistico Italiano*, 34, p. 165-188.

«Representació catalana dins BADARE», dins Gargallo, José Enrique / Bastardas, Maria-Reina / Fontana, Joan / Torres, Antonio (ed.): *Paremiología romance. Los refranes meteorológicos*. Barcelona: Publicacions i Edicions UB, p. 123-136.

«Sobre els arrepervèris. Aproximació als refranys meteorològics del gascó pirinenc oriental: paral·lelismes, interferències i contrastos en el trifini de català, gascó i llenguadocià a partir del món de les parèmies», amb Carrera, Aitor, dins Creus, Imma / Puig, Maite / Veny, Joan R. (ed.): *Actes del Quinzè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes. Universitat de Lleida, 7-11 de setembre de 2009*, vol. I. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 247-268.

«Refranes del calendario y meteorológicos en el *Diccionario General de la Lengua Asturiana* (DGLA)», dins Cano González, Ana M.ª (ed.): *Homenaxe al Profesor Xosé Lluis García Arias*, vol. I. Uviéu: Academia de la Llingua Asturiana, p. 177-193.

«Aves y ciclo estacional en el calendario romance de refranes. Cigüeñas, golondrinas y cucos en BADARE», dins Crida Álvarez, Carlos Alberto (ed.): *Fraseo-paremiología e interculturalidad*. Atenas: Ta kalós keímena, p. 54-82.
«Gallego y portugués en BADARE (Base de datos sobre refranes del calendario y meteorológicos en la Romania)», dins Fernández García, María Jesús / Amador Moreno, Silvia (ed.): *I Congreso de la SEEPLU 'Al límite'*. Cáceres: Avuelapluma, p. 63-70.

2011
«Romanicitat i particularisme dels refranys meteorològics del català a partir de BADARE», *Catalonia*, 8, p. 1-15. Disponible a Internet: https://journals.openedition.org/catalonia/7258.

«Dialectología y paremiología: refranes meteorológicos y variación diatópica en la Romania», *Dialectologia*, 7, p. 37-74. Disponible a Internet: https://www.divulgameteo.es/fotos/meteoroteca/Dialectolog%C3%ADa-paremiolog%C3%ADa.pdf.

«Refráns meteorolóxicos e atlas románicos, paremioloxía e territorio», *Estudos de Lingüística Galega*, 3, p. 31-50. Disponible a Internet: https://revistas.usc.gal/index.php/elg/article/view/336/0.

«Lèxic i meteorologia popular al Baix Maestrat», amb Pradilla, Miquel Àngel, *Boletín del Centro de estudios del Maestrazgo (CEM)*, 86, p. 44-57.

«Meteoros y personificación en la paremiología romance a partir del proyecto BADARE», amb Torres Torres, Antonio, dins Pamies Bertrán, Antonio / Luque

Durán, Juan de Dios / Fernández Martín, Patricia (ed.): *Paremiología y herencia cultural*. Granada: Granada Lingvistica, p. 65-73.

«Refranys meteorològics amb «serra» a partir de les dades de BADARE», dins Llecha Llop, Lluna / Anoll, Lídia (ed.): *Miscel·lània in memoriam Alfons Serra Baldó (1909-1993) en el centenari del seu naixement*. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 141-151.

«Refranys i toponímia, territori i meteorologia popular: mostra de BADARE», dins Tort i Donada, Joan (ed.): *De noms i de llocs. Miscel·lània d'homenatge a Albert Manent i Segimon*. Barcelona: Societat d'Onomastica, p. 211-226.

2012

«*Se l Generús al mett sü l capèll*... Refranes meteorológicos y territorio en la Suiza romance», dins Bürki, Yvette / Cimeli, Manuela / Sánchez, Rosa (ed.): *Lengua, Llengua, Llingua, Lingua, Langue. Encuentros filológicos (ibero)románicos. Estudios en homenaje a la profesora Beatrice Schmid*. München: Peniope, p. 249-260.

«*Quora Montcauv a lo capèu, se non plòu aüra, plourà lèu*. De montanhas amb un capèl dins los provèrbis occitans e romanics», amb Carrera, Aitor, dins Oliviéri, Michèle / Brun-Trigaud, Guylaine / Del Giudice, Philippe (ed.): *La Leçon des dialectes. Hommages à Jean-Philippe Dalbera*. Alessandria: Edizioni dell'Orso, p. 244-250.

«BADARE, una herramienta multidisciplinar», dins González Rey, María Isabel (ed.): *Unidades fraseológicas y TIC*. Madrid: Instituto Cervantes, p. 29-50.
Disponible a Internet:
http://cvc.cervantes.es/lengua/biblioteca_fraseologica/n2_gonzalez/gargallo.htm.

«Do ALGA a BADARE. Refráns do calendario e meteorolóxicos, xeoparemioloxía galega e romance», dins Rodríguez González, Olivia / Carballo Piñeiro, Laura / Baltrusch, Burghard (ed.): *Novas achegas ao estudo da cultura galega*, vol. II. A Coruña: Universidade da Coruña, p. 413-420.

2013

«Del ALEANR a BADARE: refranes meteorológicos, geoparemiología romance», dins Casanova Herrero, Emili / Calvo Rigual, Cesareo (ed.): *Actas del XXVI Congreso Internacional de Lingüística y de Filología Románicas. 6-11 septiembre 2010, València*, vol. IV. Berlín: Walter de Gruyter, p. 193-202.

«*No diguis hivern passat | que sant Jordi no sigui estat*. Refranys meteorològics al Diccionari català-valencià-balear», dins Bartual, Carles / Déri, Balázs / Faluba, Kálmán / Szijj, Ildikó (ed.): *Catalanística a Hongria (1971/72-2011-2012). Actes del Simposi Internacional*

de Catalanística. Budapest, 24-26 d'abril de 2012. Budapest: Universitat Eötvös Loránd, p. 109-127.

«Refranes meteorológicos y toponimia en el español europeo a partir del proyecto BADARE», amb Torres Torres, Antonio, dins Benayoun, Jean-Michel / Kübler, Natalie / Zouogbo, Jean-Philippe (ed.): *Parémiologie. Proverbes et formes voisines*. Sainte-Gemme: Presses Universitaires de Sainte-Gemme, p. 113-127.

2014

«El proyecto *ParemioRom*. Refranes meteorológicos y geoparemiología romance», amb Álvarez, Xosé Afonso, *Estudis Romànics*, 36, p. 313-324. Disponible a Internet: https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000204%5C00000089.pdf.

«*Anada fiocosa, anada frutuosa*. I proverbi meteorologici piemontesi nel quadro della paremiologia romanza», amb Iannàccaro, Gabriele, dins Cugno, Federica / Mantovani, Laura / Rivoira, Matteo / Specchia, Sabrina (ed.): *Studi linguistici in onore di Lorenzo Massobrio*. Torino: Istituto dell'Atlante Linguistico Italiano, p. 495-507.

2015

«*A abril alabo, si no vuelve el rabo*. Refranes romances del mes de abril», dins Crida Álvarez, Carlos Alberto (ed.): *14 + 1 Melétes fraseologías kai paroimiologías*. Atenas: Ta Kalós Keímena, p. 220-231.

«*Aire serrano, agua en la mano*. Garbellada de refranys castellans i catalans amb noms de vents», amb Fontana, Joan, dins Martín Escriba, Àlex / Piquer Vidal, Adolf / Sánchez Miret, Fernando (ed.): *Actes del Setzè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes. Universitat de Salamanca, 1-6 de juliol de 2012*, vol. II. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 205-215.

«Paremiologia romànica i literatura popular. Ponts de col·laboració interdisciplinària des del projecte *ParemioRom*», dins Vergés, Àngel / Vidal, Vicent (ed.): *Etnopoètica: arxius i materials inèdits*. Alacant: Grup d'Estudis Etnopoètics, p. 27-38.

2016

«Géoparemiologie romane: le projet Paremiorom», amb Álvarez Pérez, Xosé Afonso / Bastardas i Rufat, Maria-Reina / Fontana i Tous, Joan / Torres Torres, Antonio, *Géolinguistique*, 16, p. 67-90. Disponible a Internet: https://journals.openedition.org/geolinguistique/472.

«Sant Martí als refranys romànics del calendari. Romània (parèmica) contínua», dins Pradilla, Miquel Àngel (ed.): *Miscel·lània d'homenatge a Joan Martí i Castell*, vol. 1. Tarragona: Publicacions Universitat Rovira i Virgili (URV), p. 269-276.

«Refranes meteorológicos con "cielo aborregado" e imágenes afines en gallego y en romance. Paremiotipos y variación diatópica», amb Bastardas, Maria-Reina, *Cantares de amigos. Estudos en homenaxe a Mercedes Brea*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela, p. 97-109.

«ParemioRom: distribución espacial de refranes meteorológicos romances», amb Álvarez, Xosé Afonso / Bastardas, Maria-Reina, dins Chauveau, Jean Paul / Barbato, Marcello / Fernández Ordóñez, Inés (ed.): *Actes du XXVIIe Congrès international de linguistique et philologie romanes. Section 8: Linguistique variationnelle, dialectologie et sociolinguistique*, vol. 8. Nancy: ATILF, p. 1-15. Disponible a Internet: http://www.atilf.fr/cilpr2013/actes/section-8/CILPR-2013-8-Alvarez_Perez-Bastardas_i_Rufat-Gargallo_Gil.pdf.

«El proyecto ParemioRom. Paremiología romance: refranes meteorológicos y territorio», dins Vuletić, Nikola / Álvarez, Xosé Afonso / Gargallo Gil, José Enrique (ed.): *Mari romanzi, mari di contatto. Lessico e paremiologia*. Zadar: Sveučilište u Zadru [Universitat de Zadar], p. 257-279.

Els refranys més usuals de la llengua catalana, amb Fontana, Joan / Pàmies, Víctor / Ugarte, Xus. Barcelona: Llibres de l'Índex.

«*Noviembre, dichoso mes*... Prenda proverbial novembrina», dins Fernández Planas, Ana Ma. (ed.): *53 reflexiones sobre aspectos de la fonética y otros temas de lingüística*. Barcelona: Universitat de Barcelona, p. 467-474. Disponible a Internet: http://stel3.ub.edu/labfon/amper/homenaje-eugenio-martinez-celdran/53reflexiones/55-JEGargallo.pdf.

2017

«*Menys sols per ben acompanyats*: l'enquesta digital "Els refranys més usuals de la llengua catalana"», amb Fontana, Joan / Pàmies, Víctor / Ugarte, Xus, *Estudis Romànics*, 39, p. 437-444. Disponible a internet: https://raco.cat/index.php/Estudis/article/view/94495/411548.

«*Del mes que entra con abad y sale con fraile*. Refranes septembrinos en la base de datos de ParemioRom», dins De Giovanni, Cosimo (ed.): *Fraseologia e paremiologia: passato, presente, futuro*. Milano: Franco Angeli, p. 235-246.

«La preséncia occitana dins la basa de donadas ParemioRom. Un novèl esplech paremiologic per la lenga d'òc», amb Carrera, Aitor, dins Carrera, Aitor / Grifoll, Isabel (ed.): *Occitània en Catalonha: de tempses novèls, de novèlas perspectivas. Actes de l'XIen Congrès de l'Associacion Internacionala d'Estudis Occitans*. Barcelona / Lhèida: Generalitat de Catalonha / Institut d'Estudis Ilerdencs, p. 911-924. Disponible a Internet: https://repositori.udl.cat/server/api/core/bitstreams/17c3679a-77f4-46e7-821b-

8c57d4f4b93d/content.

«*A refranys em convides!* Gènesi, desenvolupament i primers resultats de l'enquesta digital "Els refranys més usuals de la llengua catalana"», amb Fontana i Tous, Joan / Pàmies i Riudor, Víctor / Ugarte i Ballester, Xus, dins Pérez Saldanya, Manuel / Roca i Ricart, Rafael (ed.): *Actes del Dissetè Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes: Universitat de València, 7-10 de juliol de 2015*. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans, p. 911-924. Disponible a Internet: https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000251/00000001.pdf.

«Refranys meteorològics de l'àmbit rossellonès dins del seu context català i romànic», dins *Jornades de la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans a Ceret (9 i 10 d'octubre de 2015)*. Perpinyà: Institut Franco-Català Transfronterer, p. 61-62. Disponible a Internet:
https://publicacions.iec.cat/repository/pdf/00000257/00000078.pdf .

«Results of the project PAREMIOROM (Paremiología romance: refranes meteorológicos y territorio)», dins *10º Colóquio Interdisciplinar sobre Provérbios / 10th Interdisciplinary Colloquium on Proverbs*. Barcelona: AIP, p. 105-122.

2018

«*Fins a coranta d'es bril*... Quaranta i quarantenes al calendari de refranys», *Estudis Romànics*, 40, p. 259-266. Disponible a Internet:
https://revistes.iec.cat/index.php/ER/article/view/98593.003/143153.

«*Hasta el cuarenta de mayo*... Referencias al "cuarenta" en los refranes romances del calendario», *eHumanista. Journal of Iberian Studies*, 14, p. 862-881. Disponible a Internet: https://dialnet.unirioja.es/descarga/articulo/9038163.pdf .

«Refranes meteorológicos y del calendario en la encuesta digital "Els refranys més usuals de la llengua catalana"», amb Fontana, Joan, *Paremia*, 27, p. 37-47. Disponible a Internet:
https://cvc.cervantes.es/lengua/paremia/pdf/027/004_fontana_gargallo.pdf.

«*Chámanlle á lúa Lucía, chámanlle ó sol Manoel*... Refranes meteorológicos, romances con sol y luna», amb Fontana, Joan, dins Álvarez Pérez, Xosé Afonso / Brea, Mercedes (ed.): *Obreiro da lingua, amigo da xente. Estudos de xeografía lingüística en homenaxe a Manuel González*. Santiago de Compostela: Universidade de Santiago de Compostela, p. 153-163.

«Refranes meteorológicos en el *Vocabolario* de Falcucci y confrontación romance», dins Retali-Medori, Stella (ed.): *Actes du colloque de lexicographie dialectale et étymologique en l'honneur de Francesco Domenico Falcucci*. Alessandria: Edizioni dell'Orso, p. 183-196.

2019

«*Mai e rai*. Refranes romances del mes de mayo», *Fonetică şi dialectologie*, 37, p. 29-47. Disponible a Internet: https://www.lingv.ro/images/FD%202018-05-JEnrique.pdf.

2020

«Dictons romans avec les douze mois : la caractérisation parémique et mensuelle de l'année», amb Bastardas, Maria-Reina / Fontana, Joan, *Studia Universitatis Babeş-Bolyai. Philologia*, 65, núm. 4 (Oct.-Dec.), p. 9-38.

«Refranes meteorológicos del asturianoleonés en su contexto romance, según los datos de *ParemioRom*», *Lletres Asturianes*, 123, p. 37-63. Disponible a Internet: https://reunido.uniovi.es/index.php/Lletres/article/view/15631/13055.

2021

«*Xaneiro xeadeiro*. Refranes mínimos en *ParemioRom*», amb Fontana, Joan, *Paremia*, 31, p. 49-57. Disponible a Internet: https://cvc.cervantes.es/lengua/paremia/pdf/031/004_gargallo-fontana.pdf.

«Refranes del calendario y meteorológicos en *Paremia*», amb Fontana, Joan, dins Cases Berbel, Elke / Schwandtner, Kerstin (ed.): *Pasado, presente y futuro de la paremiología a través de la revista* Paremia. Bari: Les Flâneurs Edizioni, p. 45-60.

«*Vine luna lui Cuptor*. Refranes romances del mes de julio», dins Nevaci, Manuela / Floarea, Irina / Farcaş, Ioan-Mircea (ed.): *Ex Oriente Lux. In honorem Nicolae Saramandu*. Alessandria: Edizioni dell'Orso, p. 555-570.

«L'edició electrònica del *Refranyer Aguiló*, i una mostra de refranys amb cel», dins Perea, Maria-Pilar / Fortuño, Santiago / Gimeno, Lluís (ed.): *Ad perennem magistri memoriam Germà Colón Domènech. Fesomies i texts*. Castelló: Universitat Jaume I, p. 235-254.

2022

«*Quan Mondúber porta capa, i Mongó porta capell*... Refranys meteorològics amb referència toponímica dins l'obra de Joan Coromines», dins Calero, Mª Ángeles / Rizos, Carlos / Selfa, Moisés (ed.): *A terra domestica ad verba inlustranda. Homenaje al profesor Javier Terrado Pablo*. Lleida: Universitat de Lleida, p. 101-110.

«Garbera de refranys romànics de Sant Sebastià (i Sant Fabià)», *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes/LXXVI. Miscel·lània Lídia Pons*, vol. 1. Curial – Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 129-141.

«Refranes del calendario y meteorología popular. El rumano en su contexto romance», amb Fontana Tous, Joan, *Fonetică şi dialectologie*, 41, p. 1-14. Disponible a Internet: https://lingv.ro/wp-content/uploads/2023/12/10-Gargallo.pdf.

«Designaciones populares de nubes que cubren montañas en refranes meteorológicos romances», *Fraseolex. Revista Internacional de Fraseología y Léxico*, 1, p. 1-25. Disponible a Internet: https://ddd.uab.cat/pub/fraseolex/fraseolex_a2022v1/fraseolex_a2022v1p1.pdf.
«*Il mês di Jugn la sèsule tal pugn*. Refranes romances del mes de junio», amb Fontana i Tous, Joan, *Revista de Filología Románica*, 39, p. 1-18. Disponible a Internet: https://revistas.ucm.es/index.php/RFRM/article/view/80107/4564456561689.

«*A fiocca de désèmbré é mare*... Refranes romances del mes de diciembre», amb Fontana i Tous, Joan, *eHumanista. Journal of Iberian Studies*, 21, p. 525-543. Disponible a Internet: https://hdl.handle.net/2445/187435.

«*O Maio do Outono*. Refráns romances do mes de outubro», amb Fontana i Tous, Joan, *Cadernos de Fraseoloxía Galega*, 22, p. 53-68. Disponible a Internet: https://www.cirp.gal/pub/docs/cfg/cfg22_03.pdf .

2023

«*Estrelas a brilhar, marinheiro ao mar*. Dictons météorologiques avec des étoiles dans les langues romanes», amb Bastardas i Rufat, Maria-Reina, dins Haja, Gabriela / Nastasia, Mariana (ed.): *Actele Colocviului Internaţional. Lexicografia academică românească. Provocările informatizării*. Cluj: Presa universitară clujeană, p. 153-167.

«*Pieuva d'aost, mè e most*. Proverbi romanzi del mese d'agosto», amb Fontana, Joan, *Bollettino dell'Atlante Linguistico Italiano*, 46, p. 126-160.

«*Quan la gavina va per l'horta*... Garbera de refranys meteorològics del Maestrat», dins Casanova, Emili / Colomina, Jordi / Sifre, Manel (ed.): *Constància i senderi en l'estudi lingüístic. Miscel·lània en honor del professor Lluís Gimeno Betí*. Castelló: Diputació Provincial de Castelló, p. 311-327.

2024

«Meriendas y candiles, siestas y velas. Motivos y alternancias sobre la duración del día en los refranes romances del ciclo anual», dins Molina Martos, Isabel / Hernández, Esther / Martín Butragueño, Pedro / Mendieta, Eva (ed.): *Caminos y palabras. Estudios de variación lingüística dedicados a Pilar García Mouton*. València: Tirant Lo Blanch Humanidades, p. 871-888.

«Garbera de refranys del calendari i meteorològics d'Alcoi», dins Colomina, Jordi / Casanova, Emili (ed.): *Alcoi al cor. Estudis en homenatge a Josep Tormo Colomina*. Alcoi: Ajuntament d'Alcoi, p. 143-149.

«*El llevant la mou / i el ponent la plou*. La expresión incoativa en los refranes meteorológicos (y aspectos connexos)», dins Garachana Camarero, Mar / Artigas Álvarez, Esther (ed.): *Diacronía de las perífrasis fasales. Origen, evolución y vigencia*. Berlín: De Gruyter, p. 321-341.

2025
«Mostra de refranys meteorològics de l'espai lingüístic valencià», dins Baldaquí, Josep Maria (ed.): *Fites d'una llengua que obrin camins. Estudis dedicats al professor Brauli Montoya Abat*. Alacant: Universitat d'Alacant, Institut interuniversitari de Filologia Valenciana, p. 329-337.

«Clima i hàbitat a l'Alt Aragó i Astúries segons els refranys meteorològics», *Revista de l'Academia Aragonesa de la Lengua*, 1, vol. 1, p. 5-29. Disponible a Internet: https://revistas.academiaaragonesadelalengua.org/raal/ca/article/view/2/11.

4. CULTURA POPULAR

1997
El joc ancestral de la paraula. Llengua, cultura popular i refranyer a Rossell (Baix Maestrat), amb Pradilla, Miquel Àngel. Benicarló: Alambor.

1999
«Doce días para doce meses. De meteorología popular en la Romania», *Revista de Dialectología y Tradiciones Populares*, 54, p. 231-267. Disponible a Internet: https://www.divulgameteo.es/fotos/meteoroteca/12-d%C3%ADas-12-meses.pdf.

2000
«De la Balma de Marsella (per la Balma de Sorita) a la Balma de Rossell. Transmissió onomàstica, devoció mariana i commemoració festiva entorn de la Mare de Déu de setembre», dins Pradilla, Miquel Àngel (ed.): *Rossell. Història i territori*. Rossell: Grup d'Estudis Rossell (750 Aniversari), p. 137-157.

2008
«Candelaria, cultura popular y refranes en aragonés», *Estramoche*, 8, p. 14-17.

2010
«La Mare de Déu de la Balma», dins Pradilla, Miquel Àngel (ed.): *El calendari festiu a Rossell. Tradició i modernitat*. Benicarló: Onada Edicions, p. 72-75.

2011
«Habla, refranero y cultura popular en el Rincón de Ademuz», dins Montesinos i Martínez, Josep / Poyatos Holgado, Carmen (ed.): *La Cruz de los tres reinos: espacio y tiempo en un territorio de frontera*. Cuenca: Ediciones de la Universidad de Castilla-La Mancha, p. 135-153.

2012
«El concepto de 'veranillo' en Europa. Ensayo semántico motivacional», amb Ruiz-Zorrilla Cruzate, Marc, *Géolinguistique*, 13, p. 139-162. Disponible a Internet: https://www.divulgameteo.es/uploads/Veranillo-Europa.pdf.

2013
«Mar y meteorología popular en la Romania», dins Gargallo Gil, José Enrique / Vuletić, Nikola (ed.): *Mare Loquens. Études d'étymologie et de géolinguistique romanes à la mémoire de Vojmir Vinja (1921-2007)*. Zadar: Sveučilište u Zadru [Universitat de Zadar], p. 25-46.

2015
«Calendari, meteorologia e zoonimi in alcuni materiali italo-romanzi e corsi», amb Carpitelli, Elisabetta, dins Retali-Medori, Stella (ed.): *Paroddi varghji. Mélanges offerts à Marie-José Dalbera-Stefanaggi*. Alessandria: Edizioni dell'Orso, p. 57-73.

2018
«*Les xiques de Villahermosa / al cresol diuen candil*... Decires geográficos en los confines de la valencianidad», dins Antonelli, Roberto / Glessgen, Martin / Videsott, Paul (ed.): *Atti del XXVIII Congresso internazionale di linguistica e filologia romanza (Roma, 18-23 luglio 2016)*, vol. 2. Strasbourg: SLR, p. 1391-1404.

2019
«Afinitats folklòriques entre la cultura popular romanesa i la búlgara al voltant del mes de març», amb Fontana, Joan / Radeva, Petia Ivanova, *Estudis de llengua i literatura catalanes/LXXIII. Homenatge a Kálmán Faluba*, LXXIII, vol. 3. Curial – Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 265-280.

5. LEXICOLOGIA I LEXICOGRAFIA. L'OBRA DE JOAN COROMINES

1989
«Continuïtat del gascó *alavetz* a l'Alt Aragó i a la zona fronterera catalano-aragonesa», dins *Actes del VIII Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (Tolosa de*

Llenguadoc, 12-17 de setembre de 1988). Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 123-139.

1992

«La ordenación de acepciones en algunos artículos lexicográficos del DRAE», dins Ariza Viguera, Manuel / Cano Aguilar, Rafael / Mendoza Abreu Josefa María / Narbona Jiménez, Antonio (ed.): *Actas del II Congreso Internacional de Historia de la Lengua Española*, vol. 1. Madrid: Pabellón de España. Exposición Universal, p. 1043-1054. Disponible a Internet:
https://www.cervantesvirtual.com/obra/la-ordenacin-de-acepciones-en-algunos-artculos-lexicogrficos-del-drae-cuestiones-de-norma-y-uso-0/ .

«Sobre el registro de aragonesismos en las sucesivas ediciones del DRAE», dins Vilanova, Antonio (ed.): *Actas del X Congreso de la Asociación Internacional de Hispanistas*, vol. 4. Barcelona: Promociones y Publicaciones Universitarias, p. 1169-1182. Disponible a Internet:
<http://cvc.cervantes.es/obref/aih/pdf/10/aih_10_4_040.pdf>.

1993

«*Basquet*, *plató(n)*, *billot*: noms de recipients per a fruita a l'orient peninsular», dins *Actes del IX Col·loqui Internacional de Llengua i Literatura Catalanes (Alacant / Elx, 9-14 de setembre de 1991)*, vol. 3. Barcelona: Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 5-26. Disponible a Internet:
https://www.einesdellengua.com/Fitxes/Textos/Arxius/basquet/index.html .

2001

«Les désignations romanes du grillon», amb Veny, Joan. *Atlas Linguistique Roman (ALiR),* II.a. Roma: Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato, p. 201-217.

«De *ababol* a *zamburrio* (recopilación de léxico de la comarca del Rincón de Ademuz, Valencia)», *Ababol*, 2001 (26-29, 31, 32, 34-36, 38-40, 43, 44), 2002 (30), 2003 (33), 2004 (37), 2005 (42), 2006 (45-48), 2007 (49-52), 2008 (53-56), 2009 (57). Disponibles a Internet: https://raco.cat/index.php/Ababol/issue/archive .

2007

«Joan Coromines i el lèxic dels altres valencians», *Zeitschrift für Katalanistik*, 20, p. 35-61. Disponible a Internet: http://www.romanistik.uni-freiburg.de/pusch/zfk/20/04_Gargallo.pdf

2009

«Les désignations romanes du moineau», amb Veny, Joan. *Atlas Linguistique Roman (ALiR)*, II.b. Roma: Istituto Poligrafico e Zecca dello Stato, p. 403-423.

2013
«*La dona de record immarcescible*. Ecos almerienses en la obra etimológica de Joan Coromines», *Anuari de Filologia (UB)*, 3, p. 1-31. Disponible a Internet: http://revistes.ub.edu/index.php/AFEL/article/view/9888/12777.

2017
«Joan Coromines i el País Valencià (I)», amb Messeguer-Carbó, Josep, *eHumanista. Journal of Iberian Studies*, 12, p. 1-2. Disponible a Internet: http://www.ehumanista.ucsb.edu/sites/secure.lsit.ucsb.edu.span.d7_eh/files/sitefiles/ivitra/volume12/A/1.0.%20Presentaci%C3%B3.pdf.

2018
«Joan Coromines i el País Valencià (II)», amb Messeguer-Carbó, Josep, *eHumanista. Journal of Iberian Studies*, 14, p. 272-274. Disponible a Internet: https://diposit.ub.edu/server/api/core/bitstreams/7f674850-3783-4eec-8463-4bf6765321e1/content.

2019
«Designacions catalanes del *trist*, *tit*, *cisticola juncidis*: entre l'onomatopeia del seu cant i la reialesa del seu vol», amb Morales, Joan, *Estudis Romànics*, 41, p. 357-362. Disponible a Internet:
https://www.raco.cat/index.php/Estudis/article/view/353771/445431.

«*Sa por de sa bufera*. Designacions catalanes del bitó, ressons romànics i europeus», amb Morales, Joan, *El Bruel*, 100. Castelló d'Empúries: APNAE, p. 27-30.

«Les désignations romanes de la ruche», amb Veny, Joan. *Atlas Linguistique Roman (ALiR)*, II.c. Alessandria: Edizioni dell'Orso, p. 361-391.

2022
Vocabulari de la llengua catalana medieval *de Lluís Faraudo de Saint-Germain. Una selecció. Germà Colón Domènech (dir.)*, amb Perea, Maria-Pilar (ed.). Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

2024
«Lèxic de la cuina al Baix Maestrat, la tinença de Benifassà i les Terres de l'Ebre», *Estudis de Llengua i Literatura Catalanes/LXXVIII. Miscel·lània Joaquim Rafel*, vol. 1. Curial – Publicacions de l'Abadia de Montserrat, p. 63-180.

6. TOPONÍMIA I ANTROPONÍMIA

1986
«Recull de renoms del Racó d'Ademús», *Butlletí Interior de la Societat d'Onomàstica*, 24, p. 368-372. Disponible a Internet: https://raco.cat/index.php/BISO/article/view/408810/503619.

1991
«Els pobles castellanoparlants en boca dels veïns de parla valenciana: resultat d'unes enquestes toponímiques a la zona septentrional del País Valencià (I)», *Butlletí Interior de la Societat d'Onomàstica*, 47, p. 1-12. Disponible a Internet: https://raco.cat/index.php/BISO/article/view/410611/505556.

1992
«Els pobles castellanoparlants en boca dels veïns de parla valenciana: resultat d'unes enquestes toponímiques a la zona septentrional del País Valencià (II)», *Butlletí Interior de la Societat d'Onomàstica*, 48, p. 243-258. Disponible a Internet: https://raco.cat/index.php/BISO/article/view/410288/505248.

1995
«Topònims de frontera a la Península Ibèrica: als llindars de l'àmbit lingüístic gallec-portuguès i del català/valencià», dins Casanova, Emili / Rosselló, Vicenç Maria (ed.): *Materials de Toponímia (Mestratge de Toponímia. 1990-1991),* vol. 2. València: Denes Editorial, p. 1069-1088.

2014
«Mis Pueblas», *Ababol*, 13 (73), p. 19-21. Disponible a Internet: https://raco.cat/index.php/Ababol/article/view/397236/490607.

2018
Toponímia dels pobles valencians. Puebla de Arenoso (El Alto Mijares). Barcelona: Acadèmia Valenciana de la Llengua.

«Toponímia xurra dins l'obra etimològica de Joan Coromines», dins *Actes de l'XI Jornada d'Onomàstica / III Congrés de la Societat d'Onomàstica (Elda i Petrer 2017)*. València: Acadèmia Valenciana de la Llengua, p. 83-99.

2019
«Formacions diminutives en la toponímia de l'Alt Millars», dins Bernat, Jesús / Guardiola, Ferran (ed.): *Noms de lloc i de persona de les terres de Penyagolosa i altres estudis d'Onomàstica*. Barcelona: Societat d'Onomàstica, p. 121-140.

2021

«De la mano de Joan Coromines por la toponimia y el paisaje lingüístico de la Franja (con su periferia occidental)», dins *Arredol d'a parola. Conoxer, amar, esfender l'aragonés. Treballos en omenache a Francho Nagore e Chesús Vázquez*. Huesca: Instituto de Estudios Altoaragoneses, p. 151-167.

«Proyección románica del *Onomasticon Cataloniae* de Joan Coromines», dins Schøsler, Lene / Härmä, Juhani (ed.): *Actes du XXIXe Congrès international de linguistique et de philologie romanes (Copenhague, 1-6 juillet 2019)*, vol. 1. Strasbourg: ÉLiPhi, p. 597-608.

2022

«Gentilicis exònims, parogentilicis i malnoms col·lectius: mirades locals de frontera dins l'*Onomasticon Cataloniae*», *eHumanista. Journal of Iberian Studies*, 22, p. 300-314. Disponible a Internet: https://hdl.handle.net/2445/192496.

«La representación del espacio iberorromance en el *Onomasticon Cataloniae*», *Archivum*, 39, núm. LXXI, p. 197-227. Disponible a Internet: https://reunido.uniovi.es/index.php/RFF/article/view/17558/1546.

«Digitalització, buidatge i tractament textual de l'*Onomasticon Cataloniae*», amb Batlle, Mar / Ferrer Carreras, Gemma, *Estudis Romànics*, 44, p. 305-318. Disponible a Internet:
https://revistes.iec.cat/index.php/ER/article/view/112660.003/147558.

2023

«El Valle de Arán y el occitano aranés en el *Onomasticon Cataloniae*», dins Corbella, Dolores / Dorta, Josefa / Padrón, Rafael (ed.): *Perspectives de recherche en linguistique et philologie romanes Textes choisis par la Société de linguistique romane*, vol. 1. Strasbourg: ÉLiPhi, p. 509-519.

2024

«*De perdidos, al río*. Rastros de RĪVU en el *Onomasticon Cataloniae* (y ecos iberorromances)», amb Batlle, Mar, dins García Sánchez, Jairo Javier / Nieto Ballester, Emilio (ed.): *Claves en la investigación de la toponimia hispánica*. Madrid: Instituto Geográfico Nacional, p. 43-55.

«Guadalaviar, Turia, Teruel y el Rincón de Ademuz en la obra de Joan Coromines», dins Montesinos Martínez, Josep (ed.): *En los Tres Reinos: encuentros de ciencia, arte y patrimonio*. València: Universitat de València, p. 155-164.

2025
«*Le decían el tío Enrique el Casero*... Cosecha de apodos de Puebla de Arenoso», dins Casanova, Emili / Mollà, Maite (ed.): *Actes del III Congrés Toponomasticon Hispaniae Onomàstica hispànica: documentació, geografia i etimologia*. València: Acadèmia Valenciana de la Llengua, p. 1227-1240.

7. TASQUES COM A EDITOR

1994
Actes del Congrés d'Onomàstica. XVII Col·loqui General de la Societat d'Onomàstica, amb Bastardas, Maria-Reina. Barcelona: Publicacions i Edicions UB.

2010
Paremiología romance. Los refranes meteorológicos, amb Bastardas, Maria-Reina / Fontana i Tous, Joan / Torres Torres, Antonio. Barcelona: Publicacions i Edicions UB.

2011
I proverbi meteorologici. Ai confini dell'Europa romanza, amb Bastardas, Maria-Reina / Fontana i Tous, Joan / Iannàccaro, Gabriele / Torres Torres, Antonio. Alessandria: Edizioni dell'Orso.

2012
Joan Veny, De geolingüística i etimologia romàniques, amb Bastardas, Maria-Reina. Barcelona: Publicacions i Edicions UB.

Géoparemiologie romane, amb Bastardas, Maria-Reina / Carpitelli, Elisabetta / Fontana, Joan / Torres, Antonio. Número monogràfic de *Géolinguistique* 13 (2012).

La lingüística romànica al segle XXI, amb Veny, Joan. Barcelona: Institut d'Estudis Catalans.

2013
Mare Loquens. Études d'étymologie et de géolinguistique romanes à la mémoire de Vojmir Vinja (1921-2007), amb Vuletić, Nikola. Zadar: Sveučilište u Zadru [Univ. de Zadar].

2015
El frondós arbre de la paremiologia. Número monogràfic de l'*Anuari de Filologia*, 5. Barcelona: Universitat de Barcelona. Disponible a Internet: https://revistes.ub.edu/index.php/AFEL/issue/view/1282 .

2016
Mari romanzi, mari di contatto. Lessico e paremiologia, amb Vuletić, Nikola / Álvarez, Xosé Afonso. Zadar: Sveučilište u Zadru [Universitat de Zadar].

2017
A. Monogràfic I. Joan Coromines i el País Valencià (I), vol. 12, amb Messeguer-Carbó, Josep. Santa Barbara: Publications of eHumanista. Disponible a Internet: http://www.ehumanista.ucsb.edu/ivitra/volumes/12.

2018
C. Monogràfic III. Joan Coromines i el País Valencià (II), vol. 14, amb Messeguer-Carbó, Josep. Santa Barbara: Publications of eHumanista. Disponible a Internet: http://www.ehumanista.ucsb.edu/ivitra/volume/14.

2019
Mirades de la ciència sobre el temps. El cicle de l'any i de la vida, amb Bastardas, Maria-Reina / Fontana, Joan / Torres, Antonio. Barcelona: Publicacions i Edicions UB.

8. TESIS DIRIGIDES

1994
Sobre ortografia gallega. Materials per a una lectura de la polèmica normativa, d'Óscar Díaz Fouces, Universitat de Barcelona.

Accent et intonation du parler de Bielsa (Aragon / Espagne), d'Amina Rhardisse, Université Stendhal de Grenoble.

2014
Algo va de Stan a Pedro. *Parèmies populars a les traduccions romaneses integrals del* Quijote, de Joan Fontana i Tous, Universitat de Barcelona.

2016
Elementos de lingüística contrastiva en aragonés. Estudio de algunas afinidades entre gascón, catalán y otros romances, de Javier Tomás Arias, Universitat de Barcelona